Należytość opłacona pocztowa ryczałtem

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Dunajewskiego 7
Telefon 2502. — P. K. O. Nr 140.011.

Biuro miastowe administracji: ul. Karmelicka L. 16 (front).
Telefon: Nr 2086.

10 M

Prenumerata w Krakowie wynosi: mies. M 240, z odnoszeniem do domu M 260. Zamiejscowa M 270. Zagran. 320. — Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Nr. 262. — Rok IV. Kraków, wtorek 27 września 1921. Redaktor naczelny: Józef Rączkowski.

Zamach na Naczelnika Państwa

Ukrainiec sprawcą zamachu. — Oddał 4 strzały. — Wojewoda Grabowski raniony. — Entuzyastyczne owacye dla Naczelnika Państwa.

Lwów. Wczoraj przed 9 wiecz., kiedy Naczelnik Państwa opuszczał ratusz, chcąc udać się do teatru na uroczyste przedstawienie „Halki", w sieni ratuszowej jakiś młodzieniec oddał do Naczelnika 5 strzałów. — 3 z tych strzałów raniły nieszkodliwie wojewodę Grabowskiego, który towarzyszył Naczelnikowi Państwa, 2 inne chybiły. Jeden z obecnych oficerów strzelił dwukrotnie do sprawcy zamachu, nie zranił go jednak. Publiczność rzuciła się na sprawcę i poturbowała go, poczem oddano go w ręce policji. Doraźne śledztwo ujawniło, że młodzieniec ów jest ukraińcem, nazywa się Stefan Fedak i jest synem znanego adwokata i ministra Zachodniej Ukraińskiej Republiki.

Fedak w czasie przesłuchania oświadczył, że nie miał zamiaru strzelać do Naczelnika Państwa, a strzały wymierzone były do wojewody Grabowskiego. Naczelnik Państwa w czasie i po zamachu zachował zupełny spokój i według programu udał się do teatru. Towarzyszył mu lekko ranny wojewoda Grabowski. Publiczność dopiero p pierwszym akcie dowiedziała się o tem, co zaszło. Naczelnikowi Państwa urządzono owację tak gorącą, tak entuzjastyczną, jakiej nie pamiętają mury lwowskiego teatru. Po drugim akcie powtórzyły się żywiołowe owacje na cześć Naczelnika.

Po zamachu.

Lwów. (Tel. wł.) Wieść o zamachu błyskawicznie obiegła miasto. Opinia publiczna sądzi, że czyn Fedaka inspirowany był przez te sfery ukraińskie, którym zależeć mogło, aby zamach odbił się echem w Genewie.

Naczelnik Państwa honorowym obywatelem Nowego Sącza

Lwów, (Tel. wł.) Naczelnik Państwa we wtorek udaje się do Nowego Sącza, gdzie odbędzie się uroczystość mianowania go honorowym obywatelem tego miasta.

Ludność Wileńszczyzny niech sama zadecyduje.

Gen. Żeligowski zrzeknie się mandatu wielkorządcy?

Warszawa. (Tel. M.) Według pogłosek, które doszły do kół politycznych gen. Żeligowski uznaje, że jedyny pewnik, który stwierdzić może jakiego rządu pragnie Wileńszczyzna jest ludność miejscowa. Nie jest wykluczone, że gen. Żeligowski zrzeknie się mandatu wielkorządcy i odda władzę urzędom cywilnym. Rząd cywilny zwoła sejm niezwłocznie w celu przeprowadzenia samookreślenia.

Askenazy upomina się o prawo samostanowienia

Genewa. (PAT.) Od specjalnego korespondenta. Na wczorajszem popołudniowem posiedzeniu ligi przemawiał delegat plski Aszkenazy, podnosząc na wstępie, że Polska zawdzięcza swoje zwycięstwo w wojnie w znacznej mierze niezapomnianej pomocy swojej wielkiej przyjaciółki Francji. Jednak należy zapytać, czy gdyby nie zwycięstwo nad Wisłą, o którem wszyscy, jak się zdaje, zapominają, liga narodów mogłaby dzisiaj odbywać posiedzenia? Poruszywsby meritum sprawy, Aszkenazy prosi Ligę, aby zechciała uwzględnić życzenie ludności ziemi wileńskiej wypowiedzenia swej własnej woli. Jeżeliby życzeniom tym Liga zechciała uczynić zadość, to Aszkenazy może zapewnić, że gen. Żeligowski nie zawaha się wycofać natychmiast swoich wojsk, aby dać możność ludności wypowiedzenia swej woli.

Następny mowca Robert Cecil dał wyraz uczuciom sympatji dla Polski, zaznaczył jednakże, że sympatje te nie mogą powstrzymać go od wypowiedzenia sądu krytycznego, choć by najbardziej surowego. Krytycznym momentem w całej sprawie jest zdaniem mowcy zamach stanu generała Żeligowskiego. Cecil nie pojmuje, jak można bronić tego zamachu. Wzywa on obie strony, aby dały wyraz pojednawczości i przedkłada rezolucję, uzupełnioną przez delegata Danii Zahlego, treści następującej:

Po wysłuchaniu wyjaśnień Hymansa, dotyczących zatargu polsko-litewskiego i opierając się na rezolucji Rady Ligi z dn. 20 bm., zgromadzenie Ligi wyraża gorace uznanie dla zręczności i wytrwałości, jaką wykazał Hymans w swojej pracy dla sprawy pokoju. Wyraża również podziękowanie Radzie Ligi, zapewniając ją zarazem o całkowitem poparciu zgromadzenia. Rezulocja odwołuje się wreszcie do rozwagi bu zainteresowanych narodów, złączonych wspólnemi tradycjami historycznemi i wyraża życzenie, aby doszły one do porozumienia niezbędnego, zarówno dla nich samych jak i dla pokoju światowego.

Przemawiał wreszcie Bourgacis, zaznaczając, że Liga narodńw nie może powodować się względami natury politycznej. Obie strony zainteresowane winny spełnić obowiązek nietylko pod względem swego kraju, ale także względem całego świata.

Rezolucja Cecila została przyjęta przez zgromadzenie prawie jednogłośnie. Kilku delegatów wstrzymało się od głosowania.

Nowy plebiscyt na G. Śląsku?

Rozstrzygnięcie Komisyi czterech dopiero w październiku.

Warszawa, (Tel. M.) Wedle wiadomości nadeszłej z Genewy **nie należy oczekiwać rozstrzygnięcia Komisyi czterech przed przyszłym miesiącem. Mówią, że nie jest wykluczonem, iż zostanie wysunięty projekt nowego plebiscytu na Górnym Śląsku,** albowiem nastrój wśród ludności górnośląskiej rzekomo wzmógł się przeciw podziałowi tego kraju.

P. Michalski nie obejmie teki skarbu.

Warszawa, (Tel. M. Koła rządowe nie kryją swojego zapatrywania, że **sprawę powierzenia teki skarbu p. Michalskiemu można uważać za definitywnie nieudaną. Wprawdzie p. Michalski skłonny był porzucić uprzedzenie, jakie ma w stosunku do reformy rolnej, ale p. Darowski minister pracy instynktownie zaprotestował przeciw zawieraniu zdobyczy ustawodawczych mas robotniczych.**

Wykrętna odpowiedź rządu sowieckiego.

Warszawa. (25. 9. Tel. M.). Biuro prasowe poselstwa sowieckiego w Warszawie rozesłało redakcyom pism odpis noty wystosowanej przez Cziczerina do p[illegible] polskiego w Moskwie Filipowicza. **W nocie tej rząd sowietów rosyjskich zamiast odpowiedzieć na zarzuty czynione przez rząd polski, wysuwa w tonie niesłychanie aro-**

ganckim zarzuty własne, wkońcu prosi, aby termin urzeczywistnienia wzajemnych żądań przesunięto z 1-go na 5 go października.

Poselstwo polskie w Paryżu dementuje oszczercze pogłoski.

Warszawa. (Tel. M.) Poselstwo polskie w Paryżu w formie kategorycznej **zaprzecza pogłoskom, jakoby rząd polski stosował w stosunku do Rosyi sowieckiej politykę agresywną Polska jest usposobiona pokojowo. Taksamo nieprawdą jest, jakoby rząd bolszewicki w stosunkach polsko-rosyjskich odgrywał jakąkolwiek rolę.**

Rząd gdański pogodził się z decyzyą Hackinga.

Warszawa, (Tel. M.) **Rząd gdański wycofał swój protest złożony w Radzie Ligi narodów przeciw decyzyi Hackinga** w sprawie własności administrowania kolejami gdańskiemi.

Pożyczka amerykańska dla państw Europy.

Warszawa. (Tel. M.) Rząd **amerykański rozważa projekt przeznaczenia pół miliarda dolarów na pożyczkę dla państw europejskich.**

Ultimatum Koalicyi.

Paryż. 23. 9. (PAT. Havas) **Konferencya ambasadorów wręczyła węgierskiemu pełnomocnikowi Praźnovskyemu notę, w której wzywa Węgry, aby w przeciągu krótkiego czasu opróżniły zachodnie Węgry, a w razie odmowy byliby alianci zmuszeni chwycić się środków przymusowych.**

Uchwały Zjazdu dziennikarzy

Lwów. (PAT.) O godzinie 9 rano odbyło się drugie posiedzenie publiczne zjazdu delegatów zrzeszeń dziennikarskich, na którem przyjęto następujące rezolucje:

1) „że przedstawiciele prasy polskiej powinni dążyć do wpajania w społeczeństwo ducha najzupełniejszej jedności państwowej,

2) „że prasa polska nie naruszając swoich kierunków i zapatrywań politycznych powinna ograniczyć swoją polemikę do spraw jedynie zasadniczych, a tem samem niewątpliwie mocno złagodniałyby i spory partyjne,

3) „że prasa polska powinna ustawicznie przypominać, że bez wytwórczej pracy finansowe położenie państwa nie ulegnie korzystnej zmianie, która dopiero wtedy będzie mogła nastąpić, gdy nietylko zapotrzebowanie nasze będziemy mieli zaspokojone własną produkcja, ale gdy będziemy mogli oddać pewną ilość wytworów na wywóz".

Rezolucya druga pana Kazimierza Bartoszewicza:

„Zjazd delegatów zrzeszeń dziennikarskich uznaje za rzecz pierwszorzędnej wagi dla sprawy narodowej, aby w publicystyce naszej nie pojawiały się namiętnie wystąpienia przeciwko całym dzielnicom i ośrodkom myśli i pracy narodowej".

Wniosek red. Prokescha w sprawie konferencyi polsko-czeskiej:

„Zjazd zrzeszeń dziennikarskich z całej Polski we Lwowie, uznając słuszne prawa Polski do Spiskiej grupy Tatr, zwanej Jaworzyna, stanowiącej nierozerwalną geograficznie i gospodarczo całość z polskimi Tatrami, wzywa wszystkie czynniki polskie, w szczególności w pierwszej linii rząd Polski, prowadzący w tej chwili rokowania handlowe z Czechami, aby stały wytrwale w obronie interesów polskich Tatr i nie dopuściły do zatwierdzenia linii granicznej z dnia 28-go lipca 1920 r., oddzielającej część Tatr spiskich od Polski".

Wniosek Ursyna Zamarajewa z uzupełnieniem red. Laskownickiego w sprawie propagandy krajowej i zagranicznej! Zjazd uchwala ustanowić przy Związku zrzeszeń dziennikarskich specyalny wydział propagandy zagranicznej. Wydział powinien prowadzić ewidencyę wszystkich dziennikarzy i publicystów polskich, bawiących ze granica. — Wydział powinien mieć nadto zapewniony odpowiedni czas na obsadzenie placówek polskiej propagandy zagraniczne."]

Wniosek red. Chomińskiego: W centralnej propagandzie krajowej i zagranicznej należy umieścić przedstawicieli zagrożonych ziemi polskich. Śląska, Wilna i Lwowa, przytem wedle możności, fachowych dziennikarzy.

Wniosek red. Kwiatkowskiego: Zjazd zrzeszeń dziennikarskich we Lwowie uważa za dotrzebne, aby oprócz konferencyi w Warszawie, urządzane zostały konferencye wojewódzkie. Wniosek wyłania dyskusyę w sprawie Związku zrzeszeń dziennikarskich. W sprawie proponowanego Związku polskich zrzeszeń dziennikarskich uznano za konieczne utworzenie zarówno związków zawodowych syndykatów dziennikarskich, jak i związków, obejmujących wszystkie zrzeszenia dziennikarskie w Polsce".

Wniosek redaktora Frylinga: „W sprawie potrzeb prasy, Zjazd dziennikarzy polskich we Lwowie zaleca prezydyum, aby przedłożyło rządowi memoryał w sprawie potrzeb prasy, co do których zapadły na poprzednich zjazdach w Warszawie uchwały. Zarazem stwierdzono z ogólnym żalem, że dotychczas żaden z postulatów proponowanych nie został przez rząd uwzględniony"

Dalej wniosek red. Frylinga w sprawie szkół dziennikarskich:

„Zjazd uznaje potrzebę zakładania szkół dziennikarskich, mających kształcić zawododo dziennikarzy i apeluje do władz państwowych o udzielenie zapomogi i poparcia szkołom dziennikarskim".

Wniosek p. Radwana w sprawie prasy prowincyonalnej, by zwrócono się do rządu o poparcie prasy prowincyonalnej, oraz do Związku syndykatów dziennikarskich o udzielenie prasie wydatnej pomocy zawodowej.

Wniosek red. Gubrynowicza w sprawie warunków płac dziennikarskich:

„Zjezd wyraża zdanie, aby w najkrótszym czasie płace współpracowników dziennikarskich unormowane zostały w ten sposób, aby nie były niższe od płac pracowników technicznych i poleca syndykatowi przeprowadzić akcyę w tym kierunku.

Wniosek p. Feldmana: „Zjazd uznaje za wskazane celem przeprowadzenia uchwalonych postulatów wybrać stałą delegacyę, złożona z przedstawicieli wszystkich syndykatów dziennikarskich w Polsce".

P. Laskownicki zaproponował, aby następny zjazd odbył się w wolnem Wilnie, a jeżeli to byłoby nie możliwe, w Krakowie, zostało ogólnie przyjęte.

Po przemówieniach p. Hryniewicza i Chmińskiego, przedstawiciel Wilna, zabrał głos p. Beaupre, który zaznaczył, że zjazd wydał olbrzymie owoce, co świadczy o jego pożyteczności i celowości. Podkreślił wartość i znaczenie zjazdów wogóle, a na koniec złożył podziękowanie wszystkim zebranym.

P. Libicki z Warszawy imieniem najstarszej instytucyi dziennikarskiej podziękował komitetowi zjazdu na ręce prezesów ze zorganizowanie.

Na tem zjazd zamknięto.

Uroczyste otwarcie Targów Wschodnich.

Lwów, (EE.) Dzisiaj przed południem nastąpiło uroczyste otwarcie Targów Wschodnich w obecności Naczelnika Państwa, Marszałka Sejmu Trampczyńskiego, kilku ministrów z kierownikiem min. przemysłu i handlu Strassburgerem na czele, uczestników Zjazdu dziennikarzy polskich, posłów, oraz kilkuset najwybitniejszych przed stawicieli sfer przemysłowych, finansowych, handlowych i politycznych Lwowa, kraju i Państwa. Z przedstawicieli obcych mocarstw brali w otwarciu udział posłowie: belgijski, bułgarski, jugosłowiański, rumuński, szwajcarski, delegacja handlowa czesko słowacka, ameryk. pułkownik Harimann, angielska delegacja handlowa i konsul angielski z Czerniowiec. U wstępu placu wystawowego powitał prezydent m. Lwowa Neumann Naczelnika Państwa, poczem prezes Komitetu Wykonawczego Targów Wsch. p. Turski przemówił o wartości Targów. Wskazał on na znaczenie ich, jako na otwarcie dróg handlowych na Wschód wiodących. Targi te są znakomitym środkiem dla wywozu i ekspansji polskiej produkcji przemysłowej, a zarazem i punktem przejściowym dla handlu między Wschodem a Zachodem.

Kierownik min. przem. i handlu Strassburger wykazał w swem przemówieniu wielką wagę Targów Wsch. dla handlu i przemysłu odrodzonej Rzeczypospolitej.

Po przemówieniach tych Naczelnik Państwa przeciął złotymi nożycami wstęgę, zamykającą dostęp do Targów i ogłosił Targi za otwarte. Naczelnik Państwa zwiedził następnie z towarzyszącą mu świtą kilka poszczególnych pawilonów, przyczem okazał żywe zainteresowanie się poszczególnymi eksponatami. Naczelnik Państwa zwiedził przedewszystkiem pawilon Banku Przemysłowego, pawilon Banku kredytowego ziemskiego, dział maszyn i dział eksponatów rolniczych.

Duże zainteresowanie wzbudziła u Naczelnika bardzo ciekawie przygotowana wystawa prasy. Przed przystąpieniem Naczelnika Państwa do jej przeglądnięcia, przedstawiciele prasy ofiarowali Mu dwie teki z wycinkami artykułów dziennikarskich, dotyczących Jego osoby. O godz. 6-ej wieczorem odbył się w Ratuszu obiad, wydany na cześć Naczelnika Państwa oraz gości targowych przez prezydenta miasta.

Chwila bieżąca.

Kalendarzyk:

Cypryana

Wschód słońca: 6·51

Zachód słońca: 6·51

Długość dnia: 11·57

Poniedziałek 26 Września

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Poniedziałek: Dwie cnoty;

Wtorek: Zemsta;

TEATR „BAGATELA".

Poniedziałek: Ósma żona Sinobrodego;

Wtorek: Ósma żona Sinobrodego;

TEATR M. OPERA I OPERETKA

Poniedziałek: Violetta;

Niezwykła uroczystość wojskowa w Krakowie.

(t) Wczoraj odbyła się w Krakowie niezwykła uroczystość z okazyi przemiany Towarzystwa Weteranów Wojsk Polskich na I. Korpus Weteranów W. P. pod protektoratem Naczelnika Państwa.

Podniosła ta uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem o godzinie w pół do 9 rano w kościele OO. Karmelitów, które odprawił kapelan Korpusu Weteranów ks. przeor Walczak.

W nabożeństwie wzięli udział gen. Kostecki, gen. Galica z licznym zastępem oficerów załogi krakowskiej — wiceprez. Wielgus, tudzież delegaci władz cywilnych, cechów i różnych stowarzyszeń.

Podczas nabożeństwa orkiestra oraz chór Korpusu wykonały szereg pieśni kościelnych.

Po skończonem nabożeństwie odbyło się odebranie przysięgi i udekorowanie medalem zasłużonych Weteranów-Jubilatów, którego dokonał gen. Galica. — Następnie odbyło się w lokalu Korpusu przy ul. Garbarskiej przyjęcie na cześć zaproszonych gości.

Do zebranych przemówił ks. przeor Walczak, życząc Korposowi pomyślnego rozwoju oraz podniósł obowiązki, jakie na członków Korpusu wkłada odebrana przysięga.

Następnie zabrał głos gen. Galica, który w swem treściwem przemówieniu podkreślił główne cnoty żołnierskie.

Z kolei przemówił wicepr. Wielgus. Mówca zaznaczył, że chwila obecna pozostanie na długo w pamięci Krakowa jako wielkie święto. Pod koniec wzniósł mówca okrzyk na cześć Naczelnika państwa i korpusu Weteranów.

Po południu odbył się w ogrodzie korpusu Weteranów koncert orkiestry korousu.

Uroczystość zakończyła wieczornica w której wzięli udział także artyści scen krakowskich.

Na liście dekorowanych znajdują się weterani:

Bluk, Brand, Chruściński, Cwik, Florczyk, Cao, Ferer, Gujizica, Gromczyński, Gołąb, Gąsior, Garstka, Jadymczal Kurasiński, Kluja, Kaczowski, Kostia, Kubiś, Kucharczyk, Kuś, Broneck! Łapka, Leśniał, Maór, Majka, Majka, Makamarski, Marszałek, Mostek, Mikulski, Nawrot, Nawrot, Nowakowski, Nożeński, Pyczek, Palko, Piotrowski, Popczyński, Rodzin, Siostrzanek, Sitasz, Sledź, Skrzeczek, Solak, Tafl, Tracińs̈ki, Kałuża, Wykręta, Waniek, Wąs, Wais, Węglowski, Wiączek, Wierzbich Wołek, Janisza, Zwirel, Belza, Bibulski Galczyński, Kamieniarczyk.

Z teatru Bagatela. Dziś i jutro po raz szósty i siódmy „Ósma żona Sinobrodego". Na liczne żądania osób z prowincji we środę „Don" z p. Węgierką w roli tytułowej. W piątek premiera ulubionego francuskiego autora Tristona Bernarda „Kurnik" w reżyserji i interpretacji p. Nowackiego. — Początek o godz. 8-mej.

Miejski Teatr Opera i Operetka. — Dziś 26 bm. pierwsze przedstawienie opery Werdi'ego „Violetta" (Traviata). Pełne uroku arje wykonawców w pp. Mechównej, Kruglowskimi i Stępniowskim. Operą dyryguje kapelmistrz Barański. W przedstawieniu bierze udział zespół baletowy.

Tragiczna śmierć krawczyni. Wczoraj około godziny 7 rano mieszkańcy ul. Krowoderskiej byli świadkami wstrząsającego wypadku. Oto pewna krawczyni, której nazwiska dotąd nie zdołano stwierdzić, rzuciła się na bruk z okna III piętra, ponosząc śmierć na miejscu. Powodem samobójstwa była przewidziana przez lekarzy utrata prawej ręki z powodu zakażenia krwi.

ZE SPORTU.

Sparta Wisła komb. 2 : 0 (0 : 0).

Zwycięstwo trzecioklasowej Sparty nad kombinowaną Wisłą, wywołało niemałą sensacyę w tutejszych kołach sportowych.

Sparta jest drużyną złożoną w większej części z byłych graczy Cracovii, skutkiem czego technicznie stoi dość wysoko. Braki kombinacyjne zastępuje dużą ambicyą sportową.

Dotychczasowe jej wyniki wskazują, że wkrótce stanie się przeciwnikiem groźnym nawet dla naszych pierwszoklasowych drużyn.

Po zmianie jednak bramek, a właściwie po uzyskaniu przez Spartę pierwszego goala, tempo ożywiło się, Sparta stała się prawie wyłącznie stroną atakującą, zasypując bramkę Wisły strzałami.

Sędziował poprawnie p. Auerbach.

Cracovia II. A. Z. S. (Warszawa) 2 : 0 (1 : 0).

Akademicki Z. S. to drużyna jeszcze młoda, technicznie niewyrobiona, posiadająca jednak, dzięki doskonałemu materjałowi, wszelkie warunki rozwoju.

Najlepszą częścią drużyny jest obrona oraz bramkarz, gracz bardzo przytomny, zwinny, któremu A. Z. S. w głównej mierze ma do zawdzięczenia tak mała przegraną.

Silna przewaga Cracovii trwająca przez cały czas gry uwidoczniła się należycie w stosunku rzutów narożnych 11:0. S. P.

Wyniki zamiejscowe.
Lwów. Pogoń-Hakoah (Bielsko) 5:1
Czarni-Lechia 3:1.
Praga. Sparta-Rapid (Wiedeń) 4:1.
Budapeszt. Mistrzowstwa. Kispesti-MAC. 0:0.
BTC.-Viro 4:0.
Toerekves-Vasas 1:0.
III. Ker.-VII. Ker. 1:0.
MTK-Szegedi A. C. 7:0.
FTC.- Ujpesti 3:2.
Wiedeń. Mistrzowstwa. Rudolfshuegel-Hertha 1:1.
Vienna-Hakoah 1:1.
Sportclub-WAF. 4:1.
Wacker-Semmering 3:1.
Floridsdorf-Admira 3:3.
Amateur-Ostmark 5:1.

Nowalki literackie i artystyczne.

„Ilustracja polska“ zeszyt pierwszy, Toruń, wrzesień 1921, zawiera następujące prace: „Biała ksieni“, (początek powieści Dra W. Tatarzanki); E. Rygier „Teatr w Polsce“; „Zagadnienie militaryzacji narodu“ przez. ppułk. A. Małyszko; „Anemja państwa“ inż. A. Smolka; „O marce polskiej i handlu z Rosją“, „Szkolnictwo rolnicze“; „Muzyka w Polsce“ prof. A. Kuryłło; „Nowy świat rasy łacińskiej“ M. Sydow; „Kordjan“ Dr W. Tatarzanka; Poezje K. Younga, artystyczny dział mód. Ilustracje odbite na doskonałym papierze.

„Formiści“ zeszyt szósty zawiera następujące utwory: „Na nowych drogach sztuki“ K. Winkler; „Nowa poezja i dramat w Niemczech“ J. Kot-Czerwiński; G. Apollinaire „Tytoń za dwa sous“; A. Pollaeschi „Zaświaty“; W. Majakowski „Sędziowie“ i „Post“; I. Gall „Dyrektor kinoteatru“; H. Kivas „Ocean“; W. Chlebnikow „Poemat“ i t. d. Reprodukcje obrazów Deraina, Picasso, Archipenko, Borges.

Roman Woyczyński. „Przemysł Koszykarski“, Kraków 1921.

Znany publicysta ekonomiczny zobrazował w tej broszurze stan przemysłu koszykarskiego przedewszystkiem w Małopolsce, a następnie na terenie całej Rzeczypospolitej, podaje liczbę zatrudnionych w nim robotników, statystykę produkcyi, rynki zbytu, widoki rozwoju itd. Rzecz zasługująca na przeczytanie przez wszystkich interesujących się przemysłem krajowym.

„Handel wschodni“ zeszyt drugi zawiera artykuły w języku polskim, francuskim i rosyjskim, jak: „Wpływ targów wschodnich na rozwój Lwowa“ Dra A. Lewickiego; „Podstawy stosunków gospodarczych polsko-rumuńskich“ Dra S. Przygdzkiego; „Przemysł garbarski w Polsce“ Dra Ciesielskiego i t. d.

Fiasko operacyi „odmładzających“.

W lekarskiem czasopiśmie „Deutsche Medizinische Wochenschrift“ ukazał się artykuł, poddający surowej krytyce Steinachowskie operacye odmładzające. Jako przykład bardzo względnej wartości tych operacji, przytacza autor artykułu Dr Mendel następujący przykład: Pewien starzec 61-letni poddał się operacji odmładzającej. Skutki okazały się wielce niepożądane. Człowiek dotychczas spokojny nerwowo zaczął okazywać niezwykłe podrażnienie, rzucał się na lekarzy i pielęgniarzy i obsypywał ich obelgami. Ujawniły się także inne poważne psychiczne zaburzenia. Pamięć operowanego osłabła, a charakter uległ przykrym zmianom. Dawniej człowiek ten płciowo zupełnie normalny — zaczął okazywać w stosunku do żony jakąś dziką, nienaturalną zazdrość. Ostatecznie w kilka miesięcy po operacji musiano go zamknąć w zakładzie dla umysłowo chorych, gdzie stopniowo wpadał w coraz większą apatię i wkrótce zmarł.

Komunizm do kapitalizmu

Do rzędu pierwszych zarządzeń, któremi zainaugurował rząd sowiecki swoje panowanie, było zniesienie opłat na kolejach i w tramwajach, czynszu za mieszkania, opłat za światło i wszelkich wynagrodzeń za publiczne świadczenia.

Obecnie, po czterech latach gospodarki komunistycznej wszystkie te postanowienia ulegają niwelacji. Komisarz komunikacji Dzierżyński zaprowadził taryfy opłat zarówno na kolejach, jak w tramwajach. W Bolszewji nie jeździ się już za darmo, a za godzinę oświetlenia płaci się tysiąc pięćset rubli. Bilet z Moskwy do Piotrogrodu kosztuje 128 tysiecy rubli, a z Moskwy do Irkucka miljon rubli, 16 klg bagażu kosztuje 60 tysięcy rubli. Interesująca jest rzeczą, w jaki sposób zniesiono wolną jazdę na kolejach. Pewnej niedzieli lipcowej ukazał się dekret że już od następnego dnia, czyli od poniedziałku na kolejach obowiązują opłaty według ustanowionej taryfy. Skutek tego był taki, że nikt nie mógł jechać koleją. Do sowieckich urzędów napływały setki telegramów urzędników, żądających pieniędzy na drogę. Wobec tego Rada ludowych komisarzy musiała wprowadzenie w życie nowego dekretu odroczyć na pewien czas.

Jak bolszewicy dławią wolność słowa.

(m-m.) Aleksander Amfiteatrow, znany dziennikarz rosyjski, któremu udało się uciec do Finlandji, opowiada o strasznych represjach, stosowanych przez władze sowieckie do wszelkich przejawów wolnej myśli rosyjskiej.

„Możnaby sądzić — powiada p. Amfiteatrow — że zawieszenie wszystkich niebolszewickich pism uspokoiło rząd sowiecki, w stocie jednak nawet ostatnie lata panowania Mikołaja I-go, wsławione przez represje cenzury, były wiekiem złotym w porównaniu z temi żelaznemi ramami, w jakie ujęta teraz została biedna myśl rosyjska, ta niema nędzarka z wyrwanym językiem i obciętemi rękami. Mimo tego wszystkiego gorączkowa wyobraźnia agentów czerezwyczajki widzi ciągle jakieś dziury w tym murze więziennym, gdzie zamknięto społeczeństwo rosyjskie, odbierając mu swobodę słowa. I owe luki starają się oni zapełniać trupami ludzkimi. Ich obawy przed każdym numerem zagranicznego dziennika, przed każdą odezwą niebolszewicką, przed każdym manuskryptem, rozpowszechnianym potajemnie, byłyby doprawdy śmieszne i dziecinne, gdyby nie pociągały za sobą tak smutnych skutków.

Posiadanie zagranicznego dziennika jest w państwie sowietów zbrodnią surowo karaną. P. Natalja Suworin, wnuczka założyciela dziennika „Nowoje Wremia“, została uwięziona tylko dlatego, że podarowała jednemu ze swych przyjaciół stary numer „Timesa“ i miała u siebie kilka numerów paryskich żurnalów mód. Za tę wielką zbrodnię czerwony trybunał skazał ją na sześć miesięcy więzienia. Czyż można łączyć więcej okrucieństwa z większą głupotą;?

Miljardowe defraudacye komisarza bolszewickiego

Rząd sowiecki wysłał swoim ajentom zagranicznym następujące polecenie: „Dnia 2 lipca br. przez granicę finlandzką przeszedł z grupą emigrantów uciekających z Petersburga, komisarz lombardu państwowego w Petersburgu

Mikołaj Hliwiński.

Śledztwo ustaliło ubytek z kas lombardu kosztowności na sumę przewyższającą miljard waluty sowieckiej. Zginął djadem, własność byłego hrabiego Szeremetijewa, w którym znajdowało się przeszło 40 karatów brylantów, naszyjnik z pereł, była własność kupca Szczukina i wiele innych przedmiotów, wedle spisu 109 karatów brylantów. 76 ziarn pereł i złoty zegarek.

Wymieniony Mikołaj Hliwiński, wedle wskazówek policji finlandzkiej, odbywszy kwarantannę, odjechał na okręcie szwedzkim „Waza“ do Niemiec i ma znajdować się w Hamburgu lub w jednym z portów morza północnego. Zawiadamiając o tem polecam Wam, z rozprządzenia „narkomjusta“ zażądać pomocy detektywów w Berlinie dla przytrzymania Hliwińskiego. Narkomjust ze swej strony urzędownie przez przedstawicielstwo niemieckie w Moskwie wszedł w kontakt z władzami niemieckiemi w celu ujęcia przestępcy.

Wszystkie konieczne wydatki z tego powodu proszę ponieść na rachunek narkomjusta. Opis skradzionych kosztowności zostanie przesłany“.

Nowe monety metal. we Francyi

15 września przed biurem centralnem „Banque de France“ w Paryżu utworzył się olbrzymi „ogonek“ z osób oczekujących na rozdawnictwo monet jedno i dwufrankowych, zrobionych ze stopu bronzu z aluminium. Już wczesnym rankiem na długo przed otwarciem banku zebrał się tłum, oczekujący na „żółtki“ (jaunets) taką bowiem już popularną nazwę nadała publiczność francuska swoim nowym monetom metalowym. O godz. 9 rano rozpoczęto wydawanie monet. Każda osoba składająca 50 franków papierowych otrzymywała wzamian 50 franków w nowej monecie. Odbiorcy okazywali taką radość z tego powodu, jakby im wręczono jakiś cenny podarek. Jedni pokazywali drugim „żółtki“ oceniali je, ważyli w ręku, obracali, oglądali, ciesząc się, że nareszcie metalowe monety zastąpią podarte, brudne, podklejane, cuchnące papierki. 1-o frankówek wybito za 30 miljonów, a 2-frankówek za 10 miljonów.

Clemenceau odsłoni swój własny pomnik.

„Stary tygrys“ Clemenceau dokona w dniu 2 października odsłonięcia swego własnego pomnika w mieście Sainte Hermine. Będzie on jednym z tych nielicznych wybrańców, którym danem jest ujrzeć się za życia na piedestale. Ludwik XIV. oglądał swą statuę ulaną z bronzu na Placu Zwycięstwa, słynny przyrodnik Buffon również za życia wstąpił na piedestał. Za naszych czasów czasów zaszczytu tego dostąpili Ibsen, Mistral i Saint Saëns.

Dr. ADOLF KLĘSK

Objawy życia po odcięciu głowy.

Co do wielu kwestji panuje jeszcze dotąd przesąd nie poparty niczem a znajdujący nawet wyraz w literaturze, a należy tu między innemi sprawa objawów życia po odcięciu głowy. Niedokładne obserwacje, złudzenia, przeniesienie objawów spostrzeganych u niższych zwierząt na człowieka; pewne fantastyczne zabytki literatury medycznej spowodowały również fantastyczne twierdzenia w tej kwestji.

A sprawa przedstawia się tu jasno. Wiemy, że istoty nisko postawione okazują wielką samodzielność swych tkanek, bo można je nawet pokrajać na kawałki (polipy, glisty) i z każdego odrodzi się nowy organizm, podobnie jak tasiemiec ze swej głowy. U owadów spotykamy już pod tym względem pewne ograniczenia, bo głowa odcięta od korpusu żyć może i godzinami, ale w końcu zamiera, podobnie i korpus. L y o n e t przeciął osę na dwie części w przewężeniu i każda żyła 3 dni, pyszczek chwytał podane przedmioty, a żądło wysuwało się przy dotykaniu. Motyle po odcięciu głowy łączą się dalej płciowo, a samica składa jeszcze przez pewien czas jaja. Bardzo długo okazuje po odcięciu głowy objawy życia korpus żółwia i węża, natomiast głowa zamiera rychło. Wiadomo wszystkim jak trudno jest zabić rybę by zupełnie już się nie ruszała. Indyki, kury i gęsi mogą po odcięciu głowy biedz jeszcze długą przestrzeń, schylać się nad jedzeniem i podobne eksperymenty były ulubioną zabawą w Rzymie. Natomiast u zwierząt ssących, a zwłaszcza u człowieka, mózg potrzebuje koniecznie ciągle dowozu krwi, a już chwilowy brak tejże powoduje utratę przytomności i zemdlenie. Jasną wobec tego jest rzeczą, że tembardziej po odcięciu głowy mózg przestaje funkcjonować i wykluczonem jest, by jeszcze, choć chwilę nawet, głowa zdawała sobie sprawę ze swego strasznego stanu, cierpiała, poruszała oczami świadomie i szeptała wargami. Natomiast wykonywano u zwierząt doświadczenia takie, że do tętnic odciętej głowy wprowadzano sztuczną krew, czyli fizjologiczny roztwór soli i wtedy przez pewien czas dawało się utrzymać pewne odruchy np. mięśni oczu, twarzy i t. d. Odcięty korpus żyje odrobinę nieco dłużej, ale też trwa to nie zbyt długo, bo i tu następuje rychło skrwawienie, a bez krwi wszelkie tkanki długo żyć nie mogą.

Podobnie odcięte ręce i nogi okazują tylko chwilę tak zwane włókienkowe drganie mięśni, o jakimś jednak życiu niema tu mowy. Natomiast jednak wykazano, że pewne tkanki po wycięciu utrzymywać można długi czas w płynach konserwujących w takim stanie, że potem użyć ich można w potrzebie do wszczepienia w drugi organizm z czego skorzystała chirurgja, zwłaszcza przy przeszczepianiu naczyń krwionośnych. Trzyma się takie wycięte tętnice w słoiku w płynie i w razie potrzeby wszczepia człowiekowi, przez co nieraz udaje się uratować jakiś ważny uszkodzony organ.

„PEZET"
POWSZECHNE ZAKŁADY BUDOWLANE
SPÓŁKA AKCYJNA WE LWOWIE.

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 10-go maja 1921 r., zatwierdzonej przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, oraz Ministerstwo Skarbu, reskryptem z dnia 18-go sierpnia 1921 roku — ogłoszonym w „Monitorze Polskim" Nr 199, z dnia 2-go września 1921 roku — przystępuje Rada Nadzorcza do

podwyższenia kapitału akcyjnego o

Mkp. 30,000.000

przez wydanie **60.000 sztuk nowych**, na okaziciela opiewających, gotówką i pełnowpłaconych **akcji III-ej emisji nominalnej wartości Mkp. 500 każda.**

Warunki subskrypcyjne:

1. Dotychczasowym akcjonarjuszom przysługuje prawo pierwszeństwa do nabycia nowych akcji, a to w stosunku 2 nowych akcji III-ej emisji na 3 stare akcje I-ej i II-ej emisji.

2. Prawo poboru zgłoszene być musi w czasie od 15. września do 15. grudnia 1921 r. — Zgłoszenia dokonane po upływie powyższego terminu, uwzględnione nie będą.

3. Akcjonarjusze, wykonujący prawo poboru, winni przedłożyć równocześnie ze zgłoszeniem swoje akcje, celem uwidocznienia na nich wykonania prawa poboru.

4. Kurs emisyjny wynosi **dla starych akcjonarjuszy Mkp. 650** za sztukę.

5. Nieobjęte w powyższy sposób akcje oddane będą w drodze wolnej subskrypcji **nowym subskrybentom** po kursie **Mkp. 800** za sztukę. — Nowe zgłoszenia przyjmowane będą również w czasie od 15. września do 15-go grudnia 1921 roku.

Repartycja zgłoszonych z wolnej subskrypcji akcji, nastąpi do końca grudnia 1921 r., przyczem Rada Nadzorcza zastrzega sobie prawo dowolnej redukcji zgłoszeń.

7. Przy zgłoszeniu prawa poboru oraz subskrypcji nowych akcji, należy uiścić w gotówce całą cenę kupna, jakoteż po **Mkp. 50** od każdej nowej akcji na koszta emisji.

8. Nowe akcje uczestniczą w zyskach Spółki od dnia 1. stycznia 1922 roku.

Zgłoszenia przyjmuje:

Akcyjny Bank Związkowy we Lwowie
i jego oddziały: w Krakowie, Przemyślu, Zakopanem, Krośnie, Tarnopolu, Śniatynie, oraz
Biuro Firmy „PEZET" we Lwowie, ulica Akademicka l. 23.

5350

ŻELAZO
Z HUT KRAJOWYCH

dostarcza wagonowo z krótkim terminem dostawy

POLSKIE TOWARZYSTWO HANDLOWE

ulica Sławkowska 1. — KRAKÓW — ulica Sławkowska 1.

5309

HURTOWNA SPRZEDAŻ

NICI TRÓJKA

Akcyjne Towarzystwo Widzewskiej Fabryki Nici

DOM HANDLOWY 5013

LANDECK I HOFMAN

ŁÓDŹ, Moniuszki 8.

Zdolnego fachowca

jako kierownika fabryki wyrobu

serów zagranicznych

pod dogodnymi warunkami, ewentualnie pensyą, z pewnym udziałem w przedsiębiorstwie

poszukuje się. 5366

Zgłoszenia pod **„Trapisten"** do **„Małopolskiej Reklamy"**, Lwów, ul. Kopernika 16.

WAŻNE dla P. T. Kupców i Kółek rolniczych!

TOWARY SEZONOWE ZIMOWE:

chustki, pledy, bielizna, pończochy, skarpetki, kożuchy spodnice, spodnie ubrania. — Materye zimowe, barchany, flanele, cajgi, płótna kolorowe i białe, — obuwie — skórę na podeszwy

po loco po cenach Konkurencyjnych: **DOM HURTOWNY „WRZOS"** KRAKÓW ul. Krowoderska 7

5179 — 382

FIRMA lub FABRYKA

którąby zechciała otworzyć filje lub oddać przedstawicielstwo,

może wejść w kompromis 5364

z DOMEM PRZEMYSŁOWO - HANDLOW.

rozporządzającym w pierwszorzędnym punkcie Warszawy wielkim, kompletnie urządzonym lokalem biurowym, składowym i dużym sklepem frontowym, oraz paroma miljonami marek. Reflektanci zechcą złożyć swoje propozycye do Tow. Akcyjnego „REKLAMA POLSKA" Warszawa Jasna 10 dla „Dom-przemhandl"

KAMIENIE ŻÓŁCIOWE

MIESZCZA I USUWA

CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego

KAMIENIE SCHODZĄ BEZ BÓLU — ATAKI W ZUPEŁNOŚCI USTAJĄ.

Objawy (początkowe). Ból w bokach i dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewania w wątrobie Skłonność do obstrukcji. Uryna ciemna i mętna lub też bezbarwna jak woda. Język obłożony. Gorycz i kwas w ustach. Odbijanie gazami. Wzdęcia i burczenie w kiszkach. Bóle i zawroty głowy. Silne podenerwowanie.

Objawy (podczas ataków). W dołku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej, w pasie i krzyżu i sięga aż pod łopatki, **wzdęcia brzucha**, rozsadzanie żeber i parcie na kiszkę stolcową. Brak tchu, oraz **ból w** plecach i klatce piersiowej (na przestrzał). Niekiedy wymioty żółcią, dreszcze, zimne poty, żółtaczka. 4124

Bliższych informacyj udziela: **Aptekarz-fizjolog H. NIEMOJEWSKI, Nowy Świat 16, m. 17.**

Wydawca: W zastępstwie Spółki wydawniczej „Goniec Krakowski", Spółki z ograniczoną poręką: Marjan Fontana. Redaktor odpowiedzialny Ludwik [illegible].
Druk. Kat. Spółki Wydawniczej „Prawda" w Krakowie.